

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР НА ДГ № 131 „ФЛОРА“

КАМЕЛИЯ КОТЕВА-НИКОЛОВА

Със Заповед № 4/15.09.2026 г.

МЕХАНИЗЪМ

ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В ДГ № 131 „ФЛОРА“ ЗА УЧЕБНАТА 2026-2027 ГОДИНА

Политиката за превенция и интервенция на насилието и тормоза се основава на споделени ценности, философия, норми, правила и традиции за участие и взаимодействие на директора, педагогическия и непедагогическия персонал, родителите и децата изграждането на сигурна среда. Тя трябва да се базира на основни принципи и положения, да съдържа цели, стратегии, очаквани резултати и отговорности за всички участници в процеса на предучилищното и училищното образование.

Основни цели на политиката за превенция и интервенция на насилието са:

- Да създаде позитивна култура и климат в детската градина;
- Да повиши осведомеността на всички участници в процеса на предучилищното и училищното образование, че насилието е неприемливо поведение;
- Да разработи система за превенция, която създава условия за превантивна работа с групата и включва децата в образователни дейности, семинари, работилници, които да ги запознават с различните форми на насилие и тормоз, да възпитават уважение и толерантност към различията, да развиват чувствителност към границите на другия, етика на взаимоотношенията, кое поведение е приемливо и кое – не, как да се реагира на неприемливо поведение, др.;
- Да създаде система за интервенция като разработи или разясни съществуващи правила и процедури във връзка с всяка една проява на насилие и тормоз, вкл. по отношение на идентифициране и сигнализиране;
- Да създаде система за предоставяне на подкрепа за пострадалите и въвлечените

в ситуациите на насилие и тормоз;

- Да развие устойчива система за изграждане на капацитет у всички участници в образователния процес под формата на обучителни дейности, механизми за сътрудничество с други, външни за детската градина служби, организации или институции, изграждане на ефективна система за дежурства и др.;
- Да създава механизми за проследяване на ефективността от дейностите по превенция и интервенция.

В допълнение на принципите в системата на предучилищното и училищното образование, цитирани в чл. 3, ал. 2 от ЗПУО, политиката за сигурна образователна среда следва да се базира и на следните специфични принципи:

- позитивна култура и климат, които:
 - приемат различието и разнообразието и се базират на принципите на гриобщаващото образование;
 - дават възможност за развитие на сигурна среда, в която децата открито споделят и обсъждат теми, свързани с насилието;
 - насърчават взаимоотношения на уважение сред цялата общност;
- ефективно лидерство;
- прилагането на цялостен институционален подход;
- поделено разбиране за насилието и тормоза и последиците;
- подкрепа и мотивиране на децата и служителите, в т.ч. информиране, обучение, консултиране, супервизия и изграждане на капацитет за справяне с насилието;
- въвеждане на образователни стратегии и дейности за превенция (вкл. мерки по информиране), които:
 - развиват емпатия, уважение и резилианс сред децата;
 - ясно адресират агресивно поведение;
 - изграждат нулева толерантност към всички форми на насилие;
- системност и регулярност при вписване, изясняване и прилагане на мерки и последващи действия в случаи на насилие и тормоз;
- координация и последователни усилия от страна на институцията за изграждане на мрежа от взаимовръзки и взаимодействия за изграждане на по-сигурна среда;
- партньорство с родителите;
- непрекъсната оценка и проследяване на ефективността на цялостната политика за превенция и интервенция на насилие и тормоз.

1. Същност на понятието „тормоз“

Тормозът е форма на насилие, която се определя като сбор от съзнателни негативни постъпки, които са дълготрайни, насочени към едно и също дете от страна на едно дете или група. Тормозът е аспект на агресивния стил, пренебрежение към правата на другите, обезценяване на причиненото страдание, което повишава риска от асоциално поведение.

Насилието между децата в детската градина обхваща широк спектър от прояви. То е явление със сериозни измерения и оставя дълготрайни последици върху психичното здраве и поведението, както на децата, които търпят насилие, така и на онези, които го извършват. Ключови в разбирането за тормоза са следните характеристики на това поведение:

- злонамерена проява, която има за цел да нарани или унижи дете;
- извършва се от позиция на силата, като едната страна използва доминиращата си позиция за да нарани другата физически или психически, да я унижи или изолира от социалния живот;
- повтаря се многократно във времето, а не е еднократен и изолиран акт на агресия.

Физически тормоз – блъскане, щипане, разрушаване, удряне, нанасяне на болка, спъване, затваряне в някое помещение;

Вербален тормоз – подмятания, подигравки, унижение, заплахи, обиди;

Психичен тормоз – подмятане, подиграване, закачане, омаловажаване, заплахи, изнудване, повреждане на имущество, кражба и хвърляне на вещи, заплашителни погледи, неприятелско следене;

Социален тормоз – избягване, игнориране, изключване от дейността, одумване и разпространение на зловни слухове, натиск върху другите да не влизат в приятелски отношения с децата, обект на тормоз, изолиране.

Тормозът може да бъде и **виртуален**. Тук спада разпространението на: обидни, заплашителни и подигравателни текстови съобщения по мобилен телефон, електронна поща, Skype или Facebook; разпространяване на материали, които уронват достойнството на детето или го унижават; снимането на детето с мобилен телефон и свободното разпространяване на снимки или видео в интернет или други канали без съгласие на родителите, на слухове, клюки и заплахи в социалните мрежи, крадене на самоличност и др.

Тормозът, независимо от това как се упражнява, е много сериозно, оставящо травматични следи действие, защото тормозеният не може да се

защити със собствени усилия. Тормозът не спира от само себе си, без външна намеса!

2. Същност на понятието „насилие“

Насилие над дете е всеки акт на физическо, психическо или сексуално насилие, пренебрегване, търговска или друга експлоатация, водеща до действителна или вероятна вреда върху здравето, живота, развитието или достойнството на детето, което може да се осъществява в семейна, училищна и социална среда.

Физическо насилие е причиняване на телесна повреда, включително причиняване на болка или страдание, без разстройство на здравето.

Психическо насилие са всички действия, които могат да имат вредно въздействие върху психичното здраве и развитие на детето, като подценяване, подигравателно отношение, заплахата, дискриминацията, отхвърляне или други форми на отрицателно отношение, както и неспособността на родителя, настойника, попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури подходяща подкрепяща среда.

Сексуално насилие е използването на дете за сексуално задоволяване. Сексуално насилие и злоупотреба над дете според определението на Световна здравна организация е „участието на дете в сексуални действия, които той или тя не разбира напълно и за които не е в състояние да даде информирано съгласие, или за които детето не е подготвено от гледна точка на развитието си и не може да даде съгласие, или които са в нарушение на законите или социалните табу на обществото“.

Пренебрегване е неуспехът на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури развитието на детето в една от следните области: здраве, образование, емоционално развитие, изхранване, осигуряване на дом и безопасност, когато е в състояние да го направи.

Насилието може да бъде от възрастен към дете, между деца и от дете към възрастен.

3. Признаци, по които може да се разпознае насилието и тормоза

Разпознаването на насилие и тормоз включва следните физически и поведенчески признаци:

- различни по вид и цвят натъртвания, включително синини, постоянни или

чести червени петна, включително от пръсти, насинени очи, следи от ухапване;

- неправдоподобни или объркани обяснения за травмите, включително едносричниотговори;

- безпокойство и крайности в поведението – от агресивност до пасивност;

- лоша представа за себе си – децата смятат, че са заслужили насилието;

- прекалена отстъпчивост на детето и оставяне без протест да се прави каквото и да било с него;

- влошаване на здравословното състояние, което включва прилошавания, главоболие, отпадналост;

- детето може да стане затворено и изолирано, да не желае да контактува с връстниците си;

- агресивно поведение и/или поведение, насочено към привличане на вниманието, упорито непослушание, самонараняване;

- внезапни избухвания, които са необичайни за възрастта или за нивото на развитие на детето;

- загуба на доверие, неучастие в общите занимания в групата, ниска самооценка;

- занемаряване - постоянно обличане на едни и същи дрехи или отказ да сресва косата си;

- психосоматични симптоми като болки в стомаха, главоболие, гадене и др., оплаква се, че сънува кошмари и сънят му е нарушен;

- различни прояви на сексуализирано поведение (имитация на сексуален акт, разголване, използване на език, свързан със сексуални действия и т.н., които са нехарактерни за съответната възраст);

- наблюдават се промени в навиците.

Тормозът между деца спада към насилието над дете и се третира с мерките на Закона за закрила на детето. Според чл. 7, ал. 1 и 2 от Закона за закрила на детето всяко дете има право на закрила от насилие и всеки, на когото стане известно за дете, преживяло насилие, е длъжен да сигнализира органите по закрила.

4. Задължение на всеки учител е:

Да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел. Разлики между тормоз и закачки или игра между децата:

По-голямата част от ситуациите на тормоз могат да бъдат овладени от

учителите, а някои – от самите деца. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест. На първо място важно е да се разграничат случаите, когато не се касае за тормоз, а само за игра или приятелско премерване на силите между децата. За целта е необходимо да се наблюдава поведението на децата, включително и на тези, които само присъстват без активно да участват. Следното би могло да помогне за правилна оценка на ситуацията:

- Ако децата се закачат, бутат или блъскат или си разменят шеги, като при това се смеят, разменят си ролите и позициите и никое от тях няма видимо доминиращо положение, а околните не им обръщат особено внимание, **то най-вероятно става дума за игра.**

- Ако някое от децата е видимо напрегнато, не се усмихва, опитва се да се махне, ако ролите не се сменят, а друго дете е в постоянно доминираща позиция и това поведение привлича вниманието на околните, **то най-вероятно става дума за тормоз.**

- Ако детето не се чувства добре от закачките и подигравките, тогава поведението **може да е тормоз.**

- Ако детето, към когото са отправени подигравките, поиска от другото дете да спре и той или тя не спират да се подиграват, **тогава става въпрос за тормоз.**

- Ако детето, което дразни, продължава да дразни или дразни отново и отново, **това е тормоз.**

- Ако дразненето е за нещо, което детето не може да промени (височина, носене на очила, тегло и др.), тогава **може да е тормоз.**

- Ако има и други хора наоколо, които наблюдават ситуацията и се окуражават или се присъединяват към ситуацията на подигравки, **това е тормоз.**

- Ако едното дете е по-силно или по-популярно, по-голямо на възраст или по-властно, това **може да е тормоз.**

Ако се касае просто за приятелска игра, учителят може да се намеси, за да предупреди децата да внимават да не се наранят. Ако обаче наблюдаваното поведение може да бъде определено като тормоз, е необходимо да се предприемат съответните стъпки, описани в механизма.

5. Мерки за намаляване на риска от насилие и тормоз между децата:

5.1. на всички нива на защита и отстояване на човешките права и проява на междуетническа толерантност.

5.2. запознаване на учители и родители с настоящия „Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите на предучилищното и училищно образование“, утвърден и гласуван от Педагогическия съвет на ДГ №131 „Флора“.

5.3. провеждане на планирани ситуации с цел информиране от учителите по групи „Какво е насилие и тормоз? Как да го разпознаваме?“

5.4. разговори с родители на родителски срещи и в приемното време на учителите по групи;

5.5. включване в обучения за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти в областта на справяне с насилието и тормоза в детската градина.

6. Начини за противодействие на насилието и тормоза между децата в ДГ №131 „Флора“

6.1. Създаване на Координационен съвет, който да отговаря за планиране и координиране на усилията за справяне с тормоза:

Ръководител: Борислава Николова, психолог

Членове: Даниела Матеева, старши учител

Никол Главчева, логопед

Виктория Стоимчева, ресурсен учител

Шерифе Ибриям, учител

6.2. Провеждане на групови занимания с децата по посока превенция на насилието;

6.3. Включване в обучения за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти в областта на справяне с тормоза в детската градина – вътрешно-методическа квалификация и групови тренингови форми с учителите, свързани с емоционални и поведенчески проблеми при децата, свързани с овладяването на ефективни модели за емоционален комфорт и стабилност у децата;

6.4. Системна работа с родителите за единодействие на детската градина и семейството по въпросите, свързани с превенцията на насилието.

7. Процедури и алгоритъм при установени случаи на насилие

7.1. Инциденти, свързани с физическо насилие:

7.1.1. При настъпване на инцидент, който би могъл да застраши живота и/или здравето на децата, всеки служител в ДГ е длъжен незабавно да уведоми член на ръководството;

7.1.2. В случай, че инцидентът е свързан с физическа опасност за живота/здравето на дете, свидетелят на инцидента или служителят, разбрал пръв за него, веднага сигнализира медицинското лице за извършване на медицински преглед на пострадалото дете;

7.1.3. Медицинските лица извършват първоначален преглед на пострадалото дете (пострадалите деца) и регистрират състоянието му (им) в регистрационната книга;

7.1.4. Ако медицинското лице прецени, че е необходимо уведомяване на Спешен център, се повиква спешна медицинска помощ на телефон 112. Незабавно след това се уведомяват и родителите/настойниците на пострадалото дете;

7.1.5. Ако инцидентът е свързан с физическо насилие, което да е предизвикало физически травми, незабавно се уведомяват и органите на реда (отдел „Закрила на детето“), както и родителите/настойниците на детето (децата);

7.1.6. При необходимост за изясняване на случая ръководството на детската градина извършва писмено уведомяване на съответните институции;

7.1.7. Координационният съвет планира и осъществява дейности с възпитателна функция спрямо детето (децата), иницирали и/или извършили физическа саморазправа.

7.2. Инциденти, свързани с психическо насилие:

7.2.1. При постъпване на сигнал, свързан с данни за упражнено психическо насилие върху деца, всеки служител в детската градина е длъжен незабавно да уведоми ръководството;

7.2.2. Координационният съвет уведомява психолога и учителя на групата;

7.2.3. Учителят на групата със съдействието на психолога извършва проверка по случая;

7.2.4. Учителят на групата по телефона уведомява родителите на пострадалото дете, изпраща уведомление и в писмен вид;

7.2.5. След изясняване на случая, учителят в групата прави предложение, съгласувано с психолога, за предприемане на превантивни мерки и/или последващи

действия – уведомяване отдел „Закрила на детето“ към Дирекция „Социално подпомагане“, разговор с родители и др. подобни;

7.2.6. Ръководството на детската градина взема решение и извършва писменото уведомяване на съответните институции (при необходимост);

7.2.7. Извършване на последващи действия – тематични часове, беседи и разговори с психолога, разговори с родителите и/или други подходящи според случая възпитателни мерки.

8. Трестепенна система и процедура при установено насилие

При констатиране на проява на насилие или нарушаване на правилата се прилага следната градация:

Ниво на тормоз	Реакция на детската градина	Отговорни лица
ПЪРВО НИВО (Ниско нарушаване на правилата)	Прекратяване - изтъкване на нарушеното правило – налагане на съответната последица.	Учител
ВТОРО НИВО (Повтаряне на едни и същи нарушения)	Протокол за насилие – възстановяване на щетата, преценява се дали е необходимо да се разговаря с родителите.	Учител, Координационен съвет
ТРЕТО НИВО (Сериозно – злоупотреба със сила, кризисни и екстремни ситуации)	Насочване към МКБППМН и полицията. ОЗД по силата на Координационния механизъм. Изготвяне на Протокол за тормоз и насилие: - Среща с родителите; - Възстановяване на щетата; - Включване на децата в допълнителни програма.	Координационен съвет, Директор, Компетентни органи

9. Процедура при кризисна интервенция и начин на действие при сигнал за дете, жертва на насилие или в риск от насилие

9.1. Вътрешен ред за сигнализиране:

Всеки служител от персонала, който установи белези на насилие, стане свидетел на инцидент или получи информация за дете в риск, е длъжен:

- ✓ Да осигури незабавна закрила, първа помощ и безопасност на детето.
- ✓ Да уведоми незабавно Директора и Координационния съвет и да подаде
- ✓ писмена докладна записка до Директора.

9.2. Подаване на първоначална информация и незабавни действия:

В случай на констатирано насилие или съмнение за такова над дете на територията на детската градина, директорът подава първоначална информация в РУ на МВР, в Отдел „Закрила на детето“ към Дирекция „Социално подпомагане“ и в РУО на МОН.

9.2.1. Своевременно подаване на първоначална информация на:

- Телефон 112;
- Началника на РУО на МОН – гр. София и директора на Дирекция „Образование“ СО;
- Отдел „Закрила на детето“ към Дирекция „Социално подпомагане“.

Срок: Незабавно | Отг.: Директор, КС, учители по групи

9.2.2. Изясняване на обстоятелствата и фактите на възникналия инцидент

Срок: Незабавно | Отг.: Директор, КС, учители по групи

9.2.3. Установяване на състоянието на пострадалите и размера на настъпилите щети

Срок: Незабавно | Отг.: Директор, КС, учители по групи, компетентни органи

9.2.4. Уведомяване на родителите на децата

Срок: Незабавно | Отг.: Директор, КС, учители по групи

9.2.5. Изготвяне и изпращане на доклад до Началника на РУО на МОН – град София за състоянието на пострадалите, размера на настъпилите щети и предприетите действия по уведомяване на родителите и компетентните институции

Срок: До 24 часа след изясняване на фактите | Отг.: Директор

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение 1: Правила за работа и състав на Координационния съвет за превенция и справяне с насилието за учебната 2026/2027 г.

Приложение 2: Формуляр за Докладна записка (Сигнал за претърпяно/ извършено насилие или дете в риск).

Приложение 3: Формуляр за Протокол от заседание на Координационния съвет.

Приложение 4: Бланка на Регистър на получените сигнали и регистрираните случаи на тормоз и насилие.

Приложение №1 към Механизмът за превенция и противодействие на тормоза и насилието - Правила за работа и състав на Координационния съвет за превенция и справяне с насилието за учебната 2026/2027 г.

УТВЪРЖДАВАМ:
ДИРЕКТОР НА ДГ № 131 „ФЛОРА“
КАМЕЛИЯ КОТЕВА-НИКОЛОВА
Със Заповед № 4/15.09.2026 г.

ПРАВИЛА ЗА РАБОТА И СЪСТАВ

на Координационния съвет за превенция и справяне с насилието
в ДГ № 131 „Флора“ за учебната 2026/2027 година

I. ЦЕЛ И ЗАДАЧИ

1. Цел:

- Адекватно включване на ДГ № 131 „Флора“ в Националния координационен механизъм за закрила на детето и споразуменията за сътрудничество между институциите при случаи на деца, жертви или в риск от насилие, и при кризисна интервенция.
- Повишаване сигурността на децата в детската градина, двора и района около нея.

2. Задачи:

- Изграждане и поддържане на вътрешен механизъм за подаване и споделяне на информация при случаи на деца, жертви или в риск от насилие.
- Регламентиране на конкретните ангажименти на членовете на Координационния съвет (КС) при идентифициране на случай или при възникване на кризисна ситуация.
- Набелязване и прилагане на подходящи мерки за предотвратяване на рисковите фактори за деца, застрашени от агресия и насилие.

II. СЪСТАВ НА КООРДИНАЦИОННИЯ СЪВЕТ

- Председател: Борислава Николова – Психолог
- Членове:
 1. Даниела Матеева – Ресурсен учител

2. Виктория Стоимчева – Ресурсен учител
3. Никол Главчева – Логопед
4. Шерифе Ибрям – Учител

III. ПРАВИЛА ЗА РАБОТА НА КООРДИНАЦИОННИЯ СЪВЕТ

1. Председателят отговаря за свикването и провеждането на регулярните (най-малко 3 пъти годишно) и извънредните заседания на КС.
2. Членовете на КС следят за изпълнението на Плана за дейността през учебната година.
3. Основни принципи в работата са координирането на действията на всички членове на КС и взаимното споделяне на пълната информация по отделните случаи.
4. По неясни или спорни въпроси КС се обръща директно към Директора на детската градина.
5. Води се документация, описваща интервенцията на ниво ДГ и последващите мерки за подкрепа, възстановяване и укрепване на физическото и психичното здраве на детето, жертва на или в риск от насилие.
6. Членовете на КС осъществяват дейността си според разпределението на конкретните им ангажменти.

Приложение №2 към Механизмът за превенция и противодействие на тормоза и насилието „Формуляр за докладна записка/сигнал за претърпяно/извършено насилие или дете в риск.

ДО

Директора на ДГ № 131 „Флора“

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

(Сигнал за претърпяно/извършено насилие или дете в риск)

ОТ:

(Име, фамилия и длъжност на подателя)

ОТНОСНО: Сигнал за претърпяно/извършено насилие или дете в риск

УВАЖАЕМА Г-ЖО ДИРЕКТОР,

Уведомявам Ви, че на г. в часа установих / постъпи информация за следния случай:

1. Данни за засегнатото дете / деца:

- Име и фамилия:
- Група:
- Възраст:

2. Описание на ситуацията / инцидента:

(Посочват се дата, час, място на инцидента, какво точно се е случило, участници, очевидци и установени последствия/белези/поведение)

.....
.....
.....

3. Предприети незабавни действия:

(Първа медицинска помощ, отделяне на детето, уведомяване на родител и др.)

.....
.....

Дата: г.

Подпис:

Гр. София

ПРОТОКОЛ
от заседание на Координационния съвет (КС)

Днес, г., се проведе заседание на Координационния съвет към ДГ № 131 „Флора“.

ПРИСЪСТВАХА:

1. – Председател
2. – Член
3. – Член
4. – Член

ДНЕВЕН РЕД:

1. Разглеждане на Докладна записка / Сигнал № / г. относно детето от група „.....“.
2. Обсъждане на предприетите действия и определяне на план за подкрепа/ интервенция.

ХОД НА ЗАСЕДАНИЕТО И РЕШЕНИЯ:

- **По точка 1:** Председателят запозна присъстващите със съдържанието на сигнала.
- **По точка 2:** След обсъждане КС взе следните РЕШЕНИЯ:

1.
Отговорник: Срок:
2.
Отговорник: Срок:
3. Уведомяване на външни институции (ОЗД / РУО / МВР): [Да / Не]
(Ако ДА, се посочват изходящ номер и дата на писмото):

ЧЛЕНОВЕ НА КС:

1. (подпис)	3. (подпис)
2. (подпис)	4. (подпис)

Приложение №4 към Механизмът за превенция и противодействие на тормоза и насилието Бланка на Регистър на получените сигнали и регистрираните случаи на тормоз и насилие.

РЕГИСТЪР

**на получените сигнали и регистрираните случаи на тормоз и насилие
в ДГ № 131 „Флора“ за учебната 2026/2027 година**

- 1. Запис №:**
- 2. Дата и час на сигнала:**
- 3. Подател на сигнала (Име и длъжност):**
- 4. Засегнато дете (Име и група):**
- 5. Кратко описание на случая:**
.....
.....
- 6. Предприети мерки / Решение на КС:**
.....
.....
- 7. Сезирани външни институции (ОЗД, РУО, МВР):**
- 8. Статус на случая:** [Отворен / Приключен]